

zaaknummer: 353849
afdelingsnaam: Begeleidingsgroep Evaluatie Rekenkamer Hilversum
steller: Paul van Ruitenbeek

onderwerp: Evaluatie Rekenkamer Hilversum 2010 - 2016

Voorstel

De raad besluit:

- I. Het evaluatierapport van Necker van Naem voor kennisgeving aan te nemen.
- II. De volgende conclusies over te nemen uit het rapport:
 1. De rekenkamer neemt een niet weg te denken plaats in in het Hilversumse bestel. De rekenkamer wordt door raad, college en ambtelijke organisatie gewaardeerd om de kwaliteit van de onderzoeken.
 2. De onderzoeken van de rekenkamer zijn gedegen en van goede kwaliteit. De onderzoeksvragen zijn helder geformuleerd en de onderzoekaankpak past over het algemeen goed bij de vraagstelling.
 3. De rekenkamer richt zich zowel bij het proces van onderwerpselectie als de keuze van onderwerpen voldoende op relevantie voor de gemeenteraad. De conclusies en aanbevelingen zijn over het algemeen helder en voldoende specifiek geformuleerd en dragen daarmee bij aan het faciliteren van een relevant politiek debat.
 4. De doorwerking van de onderzoeken is groot. De onderzoeken hebben tot concrete maatregelen geleid om verbeteringen te realiseren. De doorwerking kan verder worden vergroot door tijdens het onderzoeksproces meer afstemming met raad, college en organisatie plaats te laten vinden over het onderzoek en de resultaten daarvan.
 5. De rekenkamer voert op onafhankelijke wijze haar taak uit zonder nabijheid daarbij uit het oog te verliezen. De laatste jaren heeft de rekenkamer een meer open en communicatieve houding aangenomen richting raad, college en ambtelijke organisatie. De rekenkamer organiseert meer contactmomenten en de aard van het contact is minder formeel. De raadsfracties en het college wensen op een aantal specifieke elementen meer nabijheid van en contact met de rekenkamer.
 6. De Rekenkamer Hilversum functioneert in een context die door alle gesprekspartners als “politiek” wordt geduid. Met name als onderzoeksonderwerpen politiek-bestuurlijk gevoelig liggen of aanbevelingen spannend zijn, komt het bijvoorbeeld voor dat aanbevelingen van de rekenkamer als “politiek” worden gezien.
 7. Gesprekspartners in het relationele veld zien het niet als de rol van de rekenkamer om de raad aan te spreken op rolinvulling en aanbevelingen hierover te formuleren. Deze opvatting is niet juist. In de Gemeentewet is vastgelegd dat de rekenkamer(commissie) als taak heeft te onderzoeken of het gevoerde bestuur doelmatig, doeltreffend en rechtmatig is. Dit betreft zowel het college van burgemeester en wethouders, als de raad. Dit betekent dat de raad en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de kaderstellende en controlerende rol focus van een rekenkameronderzoek kan zijn en de rekenkamer hierover aanbevelingen formuleert die gericht zijn aan de raad.
 8. De huidige samenstelling, model en werkwijze van de rekenkamer heeft een positief effect op de efficiëntie en effectiviteit van de rekenkamer.

III. De volgende aanbevelingen (gericht aan raad) over te nemen uit het rapport:

De onderzoeken van de Rekenkamer Hilversum zijn gedegen en van goede kwaliteit. Hier worden geen aanbevelingen voor geformuleerd. De effectiviteit van de rekenkamer gaat over meer dan het doen van gedegen onderzoek. De positie van de rekenkamer in het gemeentelijk samenspel met raad, college en ambtelijke organisatie is net zo cruciaal. Een effectief samenspel vraagt inzet van *alle* betrokkenen. Dit is het terrein waarop mogelijkheden voor verbeteringen zijn.

1. Faciliteer het gesprek met de rekenkamer om (hernieuwde) afspraken te maken over de gewenste contactvormen en –momenten. De evaluatie en (her)benoeming van de leden zijn hiervoor een mooi moment. Aandachtspunten voor het gesprek tussen rekenkamer en raad zijn:
 - a. Betrokkenheid van de raad bij de onderwerpselectie (het hoe en waarom van de focus en afbakening);
 - b. Het proces van behandelen van rapporten in commissies en raad;
 - c. De presentatie van rapporten aan raad.
2. Organiseer zicht op de uitvoering van de raadsbesluiten en de resultaten hiervan.
3. Geef de behandeling van de rekenkamerrapporten voldoende ruimte.

IV. Kennis te nemen van de volgende aanbevelingen (gericht aan rekenkamer) uit het rapport:

1. Voer het gesprek met de raad, college en ambtelijke organisatie om (hernieuwde) afspraken te maken over de gewenste contactvormen en –momenten. Aandachtspunten voor het gesprek tussen raad en rekenkamer zijn hierboven vermeld, bij “aanbevelingen aan raad”.

Aandachtspunten voor het gesprek tussen rekenkamer en het college van burgemeester en wethouders zijn:

- a. Organiseer ruimte voor informeel contact;
- b. Maak (hernieuwde) afspraken over contactmomenten en -vormen in een onderzoeksproces.

Aandachtspunten voor het gesprek tussen rekenkamer en ambtelijke organisatie zijn:

- c. De wijze waarop het ambtelijk wederhoor plaatsvindt;
- d. De ruimte voor input van de ambtelijke organisatie aan de voorkant van een onderzoek.

Samenvatting

In 2010 is de rekenkamercommissie (gemengd model) omgezet naar een rekenkamer. Aanleiding voor deze omzetting was de wens van de raad om de onafhankelijke positie van de rekenkamer nog sterker neer te zetten. Inmiddels is de rekenkamer één termijn in deze vorm operationeel, daarbij loopt de zittingstermijn van de (plaatsvervangend) voorzitter en de twee leden op 24 november 2016 respectievelijk 12 januari 2017 af. Dit was aanleiding voor de gemeenteraad van Hilversum om het functioneren van de rekenkamer te evalueren. De evaluatie heeft plaatsgevonden in de periode maart 2016 – juli 2016 door onderzoeksbureau Necker van Naem. Vanuit de raad is een begeleidingsgroep samengesteld, die de evaluatie heeft begeleid.

Op grond van de evaluatie komt de begeleidingsgroep tot de conclusie dat de rekenkamer een niet weg te denken plaats in het Hilversumse bestel neemt. De rekenkamer wordt door raad, college en ambtelijke organisatie gewaardeerd om de kwaliteit van de onderzoeken. De doorwerking van de onderzoeken is goed, wat een belangrijke ingrediënt is voor de effectiviteit van de rekenkamer. Op grond van de opgehaalde beelden in de evaluatie adviseert de begeleidingsgroep dat raad, college en ambtelijke organisatie het gesprek met de rekenkamer aangaan over de gewenste vormen en momenten van contact. Daarnaast adviseert de begeleidingsgroep de rekenkamer om te inventariseren wat de raad nodig heeft aan bijvoorbeeld toon, scherpheid en presentatiewijze van de onderzoeksresultaten om het politieke debat te kunnen voeren.

Inleiding

De begeleidingsgroep heeft op 1 september 2016 het evaluatierapport aan de griffier aangeboden. Op grond van de gemaakte werkafspraken met de begeleidingsgroep en het presidium leidt de griffier het evaluatierapport door naar de gemeenteraad, voorzien van een raadsvoorstel.

Probleemstelling/doel

Met deze evaluatie beoogt de gemeenteraad van Hilversum:

- Inzicht te krijgen in het functioneren van de rekenkamer;
- Inzicht te krijgen of het model van rekenkamer het meest geschikte model is om de rekenkamerfunctie van de gemeente Hilversum vorm te geven;
- Leerpunten te benoemen voor de raad en de rekenkamer om de effectiviteit van de rekenkamerrapporten in de toekomst te vergroten.

De centrale vraag in de evaluatie luidt:

Hoe effectief is het werk van de Rekenkamer Hilversum in de periode 2010 – 2016 geweest en welke leerpunten zijn hieruit te trekken voor de gemeenteraad en de rekenkamer?

Deze centrale vraag wordt uitgesplitst in de volgende deelvragen:

1. Hoe wordt de selectie van onderwerpen ervaren?
2. Wat is de kwaliteit van de onderzoeken?
3. Wat is de impact van de onderzoeken (geweest)?
4. Hebben de onderzoeken van de rekenkamer bijgedragen aan een beter bestuur?
5. Hoe worden de onderzoeken door de raad gewaardeerd?
6. Hoe ervaren raad, college en ambtelijke organisatie het contact met de rekenkamer?
7. Hoe wordt de onafhankelijkheid van de rekenkamer door betrokkenen beoordeeld?
8. Is het model van rekenkamer het meest geschikte model om de rekenkamerfunctie vorm te geven in Hilversum?¹
9. Ervaren de leden, voorzitter en secretaris de organisatie van de rekenkamer als adequaat?

de griffier,

P.M.H. van Ruitenbeek

Bijlage(n)

1. Evaluatierapport Necker van Naem

¹ In het Actieplan lokale rekenkamers van 7 juli 2015 komt Minister Plasterk tot de conclusie dat hij zal voorstellen de mogelijkheid voor gemeenten om te kiezen voor een rekenkamerfunctie uit de wet schrappen en daarmee wordt wellicht het model rekenkamer het enige wettelijke toegestane model.